

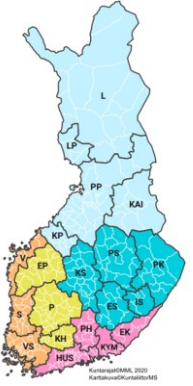
KANSALLINEN & HOITOTYÖN NÄKÖKULMA

Tiina Kortteisto, arviointiylihoitaja Tays

Vajaaravitsemus on terveysriski

- Hoitotyön vertaiskehittämisen verkosto (HoiVerKe) panostaa vajaaravitsemusriskin tunnistamiseen sairaalapotilailla
  - Yhtenäinen tiedonkeruu alkamassa sairaaloissa (pilotit toteutettu)
  - Toteutus joko prevalenssina manuaalisesti kerran kuukaudessa yhden päivän aikana tai jatkuvana tiedonkeruuna tietojärjestelmän kautta
    - Hoidossa olleet potilaat
    - Toteutuneet vajaaravitsemusriskin arvioinnit (+ mittaritieto)
    - Arvioinnit tulokset (vähäinen riski, kohtalainen riski, vakava riski)

Vaikuttavaa ja laadukasta hoitoa Taysissa: Hoitotyön rakenne-, prosessi- ja tulostekijät

Rakenne (toimintamallit)	Prosessi (hoitotyön menetelmät)	Tulos (mittari/tiedon lähde)
Vajaaravitsemusriskin tunnistaminen ja vajaaravitsemuksen hoito ja ohjaus	Riskin arviointi <ul style="list-style-type: none"> NRS 2002 StrongKids Ehkäisevät toimenpiteet riskiarviointiin perustuen	Toteutuneet riskiarviot Riskiluokat (hoitotaulukkokirjaukset tietopalvelusta)

Vajaaravitsemusriskin arviointi osana painehaavojen ehkäisyä

El painehaavoille verkkokoulutus
<https://moodle.pshp.fi>

ARVIOI PAINHEAAVARISKI

- (liikuntakyvyn arviointi ja ihon tarkastus)
- Iho tarkastetaan mahdollisimman pian potilaan hoitoon saapumisesta, viimeistään 8 tunnin kuluessa.
  - Uusi arviointi tehdään aina potilaan tilan muuttuessa tai vähintään kerran viikossa.

EI

LIIKUNTAKYKY

Potilaan liikuntakyky on rajoittunut

KYLLÄ

EI

IHON KUNTO

Potilaan ihon kunto on poikkeava

KYLLÄ

EI

IHON ALTISTUMINEN KOSTEUELLE

Potilaan iho altistuu kosteudelle

KYLLÄ

KIRJAA KYLLÄ-vastausten perusteella hoidon tarpeeksi liikkumisen rajoittuminen tai ihon rikkoutumisen riski.

Valitse makuualusta ja/tai istuintynny

POISTA PAINHE

Vähintään yksi KYLLÄ-vastaus: potilaalla on KOHONNUT painehaavariski.

Liikuntakyky EI OLE rajoittunut

Rajoittunut liikuntakyky

Voimakkaasti rajoittunut liikuntakyky ja/tai olemassa oleva painehaava

Tavallinen sairaalapatja

Vaahtogeelipatja ja/tai istuinalusta

Dynaaminen patja ja/tai painetta jakava istuinalusta

ESTÄ PAINHEAAVA

- Huomioi katetrit ja/tai kanyylit
- Huomioi iho lääkintälaitteiden alla ja/tai ympärillä
- Vältä kitkaa ja hankausta nostoissa ja siirroissa
- Huomioi ihon hyvä perushoito; pidä iho puhtaana ja kuivana
- Rasvaa kuiva iho, mutta älä hankaa
- Huomioi luu-ulokkeet
- Rajoita vuodevaatteiden, -suojen ja tekstiilien määrää
- Käytä ennaltaehkäiseviä haavasidoksia
- HUOMIOI ASENTOHOITO;** asennonvaihto tuolissa 1 h välein, vuoteessa 2-4 h välein
- TARKASTA IHON KUNTO** kerran työvuorossa

TEE VAJAARAVITSEMUSRISKIN ARVIOINTI

viimeistään 48 tunnin sisällä potilaan hoitoon saapumisesta ja laadi yksilöllinen ravitsemushoitosuunnitelma arviointiin perustuen.

- NRS 2002 (aikuispotilaat) / STRONGkids (lapsipotilaat)

Kaikki kolme EI-vastauksia: potilaalla on **MATALA** painehaavariski.

ESTÄ PAINHEAAVA

- Huomioi katetrit ja/tai kanyylit
- Huomioi iho lääkintälaitteiden alla ja/tai ympärillä
- Huomioi ihon hyvä perushoito; pidä iho puhtaana ja kuivana
- Vältä kitkaa ja hankausta nostoissa ja siirroissa

TEE VAJAARAVITSEMUSRISKIN ARVIOINTI

viimeistään 48 tunnin sisällä potilaan hoitoon saapumisesta ja laadi yksilöllinen ravitsemushoitosuunnitelma arviointiin perustuen.

- NRS 2002 (aikuispotilaat) / STRONGkids (lapsipotilaat)

Vajaaravitsemusriskin arviointi osana kaatumisen ehkäisyä

- Sopivien jalkineiden valinta osastohoidon aikana: Jalkineet osastojakson aikana -ohje
- Liikkumisen turvallisuus mm. hoitaja ohjaa liikkumista tukevan apuvälineen käytön potilaalle, jos apuväline ollut käytössä aiemmin tai liikkuminen on epävarmaa
- **Jokaiselle potilaalle tehdään vajaaravitsemusriskin arviointi (NRS-2002)**

+

**Lievästi
kohonnut
kaatumisriski
(FRAT 5-11)**

- Potilaalle annetaan kirjallinen ohje [Kymmenen keinoa kaatumisen ehkäisyyn](#).
- Mikäli potilaalla on ollut aiempia kaatumisia, **osastonlääkäri** kirjaa [epikriisiin](#) suosituksen fysioterapeutin konsultaatiosta kotikunnassa.

+

**Kohonnut
kaatumisriski
(FRAT 12-15)**

- **Hoitaja** mittaa verenpaineen seisten ja tekee [ortostaattisen kokeen](#) >> konsultoi lääkäriä.
- **Lääkäri** arvioi potilaan lääkityksen kaatumisriskiä lisäävien lääkkeiden osalta seuraavalla kierrolla.
- **Lääkäri** tekee lähetteen osaston fysioterapeutille. Jos **fysioterapeutin arvio** ei toteudu jakson aikana, lääkäri kirjaa [epikriisiin](#) suosituksen fysioterapeutin konsultaatiosta.

+

**Erittäin korkea
kaatumisriski
(FRAT 16-18)**

- **Hoitaja** tehostaa potilaan ravitsemusta vajaaravitsemusriskinarvioinnin mukaisesti.
- **Lääkäri** arvioi lääkityksen kaatumisriskiä lisäävien lääkkeiden osalta saman päivän aikana.
- **Lääkäri** tekee lähetteen osaston **fysioterapeutille**, joka antaa oman arvionsa pohjalta jatkohoito- ja kuntoutusohjeet.
- [Epikriisissä](#) suositellaan **kodin riskitekijöiden arviointia** kotihoidon tai fysioterapeutin toimesta.

KIITOS

Lisätietoa
tiina.kortteisto@pshp.fi

